

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-87М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Водне право»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННП
Протокол № 3 від 15.10.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Водне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Швець О. М. – Рівне : НУВГП, 2024. – 26 с.

Укладач: Швець О. М., к.ю.н., доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Швець О. М., к.ю.н., в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право» к.ю.н., професор Міщук І. В.

© О. М. Швець, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1 Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2 Тематика практичних занять, оцінювання та особливості підготовки	7
1.3 Критерії та шкала оцінювання	8
2. Плани практичних занять	10
3. Самостійна робота студентів	22
4. Рекомендована література	23
5. Інформаційні ресурси	24

Передмова

Навчальна дисципліна «Водне право» є вибірковою дисципліною професійно-спеціалізованого блоку освітньо-професійної програми Право за спеціальністю 081 - Право.

Предметом вивчення дисципліни «Водне право» є сукупність суспільних відносин, що виникають у процесі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, а також правове регулювання цих відносин.

Зростання населення, урбанізація, зміна клімату та забруднення водних ресурсів призводять до дефіциту прісної води у багатьох регіонах світу. Крім того, забруднення водних об'єктів промисловими та побутовими стоками, виснаження підземних вод, ерозія ґрунтів призводять до деградації водних екосистем і погіршення якості води. Все це викликає гостру потребу у ефективному управлінні водними ресурсами, основою якого є нормативно-правова база. Відтак водне право є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку, що поєднує економічний зростання, соціальний прогрес та охорону довкілля.

Вивчення дисципліни «Водне право» дозволить посилити компетентності, набуті здобувачами вищої освіти при вивченні дисципліни «Екологія», «Екологічне право», «Земельне право».

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Водне право» полягає у формуванні у студентів комплексного розуміння правового регулювання використання, охорони, відтворення та захисту водних ресурсів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з поняттями, принципами та інститутами водного права, системою законодавства у цій галузі;
- вивчення актуальних проблем водокористування та визначення правових засад їх вирішення;
- набуття навичок застосування знань водного права для вирішення конкретних задач, аналізу правових норм та складання правових документів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів повинні сформуватися такі **компетентності**:

ІК - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК2 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК14 – цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15 - прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК19 – здатність мобілізувати ресурси, організовувати та планувати власну діяльність.

ЗК20 - вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.

СК7 – здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право,

трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК10 - здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12 - здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15 – здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16 – здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК18 – здатність до складання процесуальних документів.

СК19 – здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.

СК20 - здатність до орієнтації у правових природоохоронних напрямках.

Програмні результати навчання:

РН13 - знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН15 - вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН16 – використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН18 - застосовувати у професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН19 - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН20 – виокремлювати та аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН21 - готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН22 – надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН23 – застосовувати у професійній діяльності нормативно-правову базу захисту навколишнього середовища, особистості.

1.2 Тематика практичних занять, оцінювання та особливості підготовки

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна	Оцінка, балів
<i>Змістовий модуль 1.</i>		<i>8/4</i>	<i>43</i>
1	Поняття, предмет та джерела водного права	2/1	5
2	Державне управління в галузі використання та охорони вод.	2/1	8
3	Право водокористування	4/2	10
4	Модульний контроль №1		20
5	<i>Змістовий модуль 2</i>	<i>14/8</i>	<i>57</i>
6	Правові засади охорони вод	4/2	8
7	Контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.	2/2	8
8	Відповідальність за порушення водного законодавства.	4/2	10
9	Правове регулювання вирішення спорів з питань	2/1	6

	використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.		
10	Міжнародні договори у сфері водокористування.	2/1	5
11	Модульний контроль №2		20
	ВСЬОГО	12	100

Готуючись до практичних занять здобувачі повинні:

1. Проаналізувати основні поняття та ідеї, викладені на лекції.
2. Проаналізувати відповідні до теми нормативно-правові акти.
3. Ознайомитися з науковими дослідженнями за темою.
4. Виконати завдання в розрізі самостійної роботи за темою заняття.

За участь у наукових заходах (конференціях, круглих столах тощо), а також написання наукових тез, статей, рефератів дослідницького характеру за темою навчальної дисципліни здобувачі можуть отримати додаткові бали до поточної успішності. Тему для дослідження студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

1.3 Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні поточних результатів успішності з навчальної дисципліни «Водне право» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених силябусом дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни;
- характер відповідей на поставленні питання (повнота, чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. 40 балів студент сумарно може отримати за складання модульних контролів.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- розв'язання практичних кейсів;
- тестування.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно
1-34 балів	

2. Плани практичних занять

Змістовний модуль 1

Практичне заняття №1. Поняття, предмет та джерела водного права.

План

1. Загальне поняття про водне право.
2. Джерела водного права.
3. Предмет та об'єкт водного права. Водний фонд України. Гідрографічне і водогосподарське районування території України.

Види навчальної роботи на занятті:

- 1) Опитування на занятті.
- 2) Практичне завдання:
 1. Порівняйте водне право з іншими галузями права (екологічним, земельним).
 2. Проаналізуйте структуру Водного кодексу України.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Що таке водне право і яке його місце в системі права України?
- 2) Які основні принципи водного права?
- 3) Яка роль водного права у забезпеченні сталого розвитку?
- 4) Які основні джерела водного права України?
- 5) Яке місце у системі джерел водного права займає Водний кодекс України?
- 6) Яке значення мають міжнародні договори у регулюванні водних відносин?
- 7) Яка роль підзаконних нормативно-правових актів у системі водного права?
- 8) Як змінюється водне законодавство України у зв'язку з європейською інтеграцією?
- 9) Що є предметом регулювання водного права?
- 10) Які суспільні відносини регулюються водним правом?
- 11) Що розуміється під поняттям "водний фонд України"?
- 12) Які основні компоненти водного фонду України?
- 13) Яке значення має гідрографічне районування території України для водного права?

Практичне заняття №2. Державне управління в галузі використання та охорони вод.

План

1. Система органів державного управління в галузі регулювання водних відносин.
2. Участь громадян та їх об'єднань у здійсненні заходів щодо використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.
3. Державний облік вод. Державний водний кадастр.
4. Програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

5. Нормування в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Види навчальної роботи на занятті:

- 1) *Опитування на занятті.*
- 2) *Практичне завдання:*
Складіть схему, що відображає процедуру розробки та затвердження програм використання і охорони вод.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) *Які органи публічного врядування мають повноваження щодо управління використанням, охороною та відновленням водних ресурсів в Україні?*
- 2) *Які основні завдання покладаються на органи державної влади у сфері водного господарства?*
- 3) *Які принципи лежать в основі організації системи органів державного управління у сфері водного господарства?*
- 4) *Які права мають громадяни України у сфері водокористування?*
- 5) *Яким чином громадяни можуть брати участь у прийнятті рішень щодо використання водних ресурсів?*
- 6) *Які механізми громадського контролю за використанням водних ресурсів передбачені законодавством?*
- 7) *Яку роль відіграють громадські організації у вирішенні водних проблем?*
- 8) *Які права мають громадські об'єднання у сфері охорони навколишнього природного середовища?*
- 9) *Що таке державний облік вод і яке його значення?*
- 10) *Які відомості містить державний водний кадастр?*
- 11) *Хто веде державний водний кадастр?*
- 12) *Яке значення державного водного кадастру для управління водними ресурсами?*
- 13) *Як громадяни та юридичні особи можуть отримати інформацію з державного водного кадастру?*
- 14) *Що таке програми використання і охорони вод?*

15) *Хто розробляє і затверджує програми використання і охорони вод?*

16) *Які основні напрями державної політики у сфері використання і охорони вод?*

17) *Що таке нормування у сфері водних відносин?*

18) *Які основні нормативи у сфері водокористування?*

19) *Як встановлюються нормативи водокористування?*

20) *Яке значення мають нормативи для управління водними ресурсами?*

Практичне заняття №3. Право водокористування.

План

1. Загальні засади права водокористування. Водокористувачі та їх права і обов'язки.

2. Право загального водокористування.

3. Право спеціального водокористування.

4. Право оренди водних об'єктів.

5. Правове регулювання користування річками.

6. Обмеження права водокористування.

Види навчальної роботи на занятті:

1) *Опитування на занятті.*

2) *Практичне завдання:*

1. *Складіть схему, що відображає процедуру отримання дозволу на спеціальне водокористування.*

2. *Сформулюйте істотні умови договору оренди водного об'єкта.*

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) *Хто є суб'єктами права водокористування?*

2) *Які права та обов'язки мають водокористувачі?*

3) *Що таке право загального водокористування?*

4) *Які види загального водокористування ви знаєте?*

5) *Які обмеження існують для загального водокористування?*

- 6) Чи потрібен дозвіл на здійснення загального водокористування?
- 7) Що таке право спеціального водокористування?
- 8) Які підстави виникнення права спеціального водокористування?
- 9) Які види спеціального водокористування ви знаєте?
- 10) Які документи необхідні для отримання дозволу на спеціальне водокористування?
- 11) Які умови та обмеження встановлюються для спеціального водокористування?
- 12) Що таке оренда водних об'єктів?
- 13) Хто може бути орендодавцем водного об'єкта?
- 14) Які водні об'єкти можуть бути передані в оренду?
- 15) Які права та обов'язки має орендар водного об'єкта?
- 16) Які підстави припинення договору оренди водного об'єкта?
- 17) Які особливості правового режиму річок?
- 18) Які екологічні проблеми пов'язані з використанням річок?
- 19) Які підстави для обмеження права водокористування?
- 20) Які форми обмеження права водокористування ви знаєте?

Практичне заняття №4. Правові засади охорони вод.

План

1. Правовий статус земель водного фонду. Водоохоронні зони. Прибережні захисні смуги.
2. Правовий режим використання смуг відведення, берегових смуг, зон санітарної охорони.
3. Правове забезпечення охорони вод від забруднення, засмічення і вичерпання.
4. Правове забезпечення запобігання шкідливим діям вод та аваріям на водних об'єктах і ліквідації їх наслідків.

Види навчальної роботи на занятті:

1) Опитування на занятті.

2) Практичне завдання:

1. Порівняйте правовий режим земель водного фонду, водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

2. Розробіть пропозиції щодо удосконалення законодавства про охорону водних ресурсів.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) Що таке земелі водного фонду?

2) Який правовий режим земель водного фонду? Чим він відрізняється від режиму інших земель?

3) Що таке водоохоронна зона? Які види водоохоронних зон ви знаєте?

4) Які обмеження на землекористування встановлюються у водоохоронних зонах?

5) Що таке прибережна захисна смуга? Які функції вона виконує?

6) Які обмеження на землекористування встановлюються у прибережних захисних смугах?

7) Що таке смуга відведення водного об'єкта?

8) Яке призначення смуги відведення?

9) Які роботи дозволяється проводити у смугі відведення?

10) Що таке берегова смуга?

11) Які обмеження на використання берегової смуги?

12) Що таке зона санітарної охорони?

13) Які вимоги до зон санітарної охорони?

14) Які основні загрози для водних ресурсів?

15) Які правові механізми використовуються для охорони вод від забруднення?

16) Які заходи необхідно вживати для запобігання вичерпанню водних ресурсів?

17) Які причини виникнення аварій на водних об'єктах?

18) Хто відповідає за ліквідацію наслідків аварій на водних об'єктах?

Змістовний модуль 2

Практичне заняття №5. Контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.

План

1. Завдання контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.
2. Державний контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.
3. Громадський контроль за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.
4. Порядок інформування про стан і відтворення лісів

Види навчальної роботи на занятті:

- 1) *Опитування на практичному занятті.*
- 2) *Практичне завдання:*
 1. *Складіть схему, що відображає систему державного контролю за використанням водних ресурсів.*
 2. *Розробіть пропозиції щодо удосконалення системи інформування громадськості про стан водних ресурсів.*

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) *Які основні завдання контролю за використанням водних ресурсів?*
- 2) *Які наслідки може мати відсутність ефективного контролю?*
- 3) *Які основні напрямки контролю в сфері водного господарства?*
- 4) *Хто здійснює державний контроль за використанням водних ресурсів в Україні?*
- 5) *Які повноваження мають державні органи у сфері водного контролю?*

- 6) *Які форми державного контролю ви знаєте?*
- 7) *Які документи є підставою для проведення державного контролю?*
- 8) *Яка роль громадськості у контролі за використанням водних ресурсів?*
- 9) *Які права мають громадяни у сфері водного контролю?*
- 10) *Які форми громадського контролю ви знаєте?*
- 11) *Які перешкоди можуть виникати при здійсненні громадського контролю?*
- 12) *Як можна підвищити ефективність громадського контролю?*
- 13) *Яка інформація підлягає оприлюдненню у сфері водного господарства?*
- 14) *Хто має право на отримання інформації про стан водних ресурсів?*
- 15) *Якими способами здійснюється інформування громадськості?*
- 16) *Яке значення має інформування громадськості для ефективного управління водними ресурсами?*
- 17) *Які проблеми виникають при забезпеченні доступу громадськості до інформації про стан водних ресурсів?*

Практичне заняття №6. Відповідальність за порушення водного законодавства.

План

1. Зміст та види юридичної відповідальності за порушення водного законодавства.
2. Дисциплінарна відповідальність за порушення водного законодавства.
3. Цивільна відповідальність за порушення водного законодавства.
4. Адміністративна відповідальність за порушення водного законодавства.

5. Кримінальна відповідальність за порушення водного законодавства.

Види навчальної роботи на занятті:

- 1) Опитування на практичному занятті.
- 2) Практичне завдання:
 1. Відповідно до індивідуального завдання визначте вид та розмір відповідальності за вчинене протиправне діяння.
 2. Проаналізуйте судову практику з питань відшкодування збитків за порушення водного законодавства.
 3. Розробіть пропозиції щодо удосконалення законодавства про відповідальність за порушення водного законодавства.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

- 1) Яке місце займає юридична відповідальність у системі заходів щодо забезпечення дотримання водного законодавства?
- 2) Які види юридичної відповідальності передбачені за порушення водного законодавства?
- 3) Які ознаки відрізняють один вид юридичної відповідальності від іншого?
- 4) Які цілі застосування юридичної відповідальності за порушення водного законодавства?
- 5) Хто може притягуватися до дисциплінарної відповідальності за порушення водного законодавства?
- 6) Які види дисциплінарних стягнень передбачені за порушення водного законодавства?
- 7) Який порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності?
- 8) Які підстави виникнення цивільної відповідальності за порушення водного законодавства?
- 9) Які види шкоди можуть бути завдані внаслідок порушення водного законодавства?

10) *Хто має право вимагати відшкодування збитків за порушення водного законодавства?*

11) *Які органи здійснюють адміністративне стягнення за порушення водного законодавства?*

12) *Які види адміністративних стягнень передбачені за порушення водного законодавства?*

13) *Який порядок накладення адміністративних стягнень?*

14) *Які діяння передбачені кримінальним кодексом України як злочини проти довкілля у сфері водних відносин?*

15) *Які елементи складу злочину проти довкілля у сфері водних відносин?*

Практичне заняття №7. Правове регулювання вирішення спорів з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

План

1. Органи, що вирішують спори з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

2. Порядок вирішення спорів з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Види навчальної роботи на занятті:

1) *Опитування на практичному занятті.*

2) *Практичне завдання:*

1. Проаналізуйте судову практику з питань вирішення водних спорів.

2. Складіть порівняльну таблицю підсудності різних видів водних спорів.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) *Які органи державної влади мають компетенцію розглядати спори, пов'язані з використанням і охороною водних ресурсів?*

- 2) *Які спеціалізовані органи можуть бути залучені до розгляду спорів з питань використання і охорони водних ресурсів?*
- 3) *Яка роль громадських організацій у вирішенні водних спорів?*
- 4) *Чи можуть міжнародні суди розглядати спори, пов'язані з використанням транскордонних водних об'єктів?*
- 5) *Які критерії віднесення спору до підсудності певного органу?*
- 6) *Які докази можуть бути використані при розгляді водних спорів?*
- 7) *Які строки розгляду справ про водні спори?*
- 8) *Які способи вирішення водних спорів передбачені законодавством?*
- 9) *Які наслідки можуть мати рішення, прийняті за результатами розгляду водних спорів?*
- 10) *Які особливості вирішення спорів, пов'язаних з транскордонними водними об'єктами?*
- 11) *Які проблеми виникають при вирішенні водних спорів в Україні?*
- 12) *Як можна покращити механізми вирішення водних спорів?*
- 13) *Яка роль експертів у розгляді водних спорів?*
- 14) *Як забезпечити ефективне виконання рішень, прийнятих за результатами розгляду водних спорів?*
- 15) *Які міжнародні договори регулюють порядок вирішення транскордонних водних спорів?*

Практичне заняття №8. Міжнародні договори у сфері водокористування.

План

1. Правовий режим прикордонних вод.
2. Міжнародні договори у сфері використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

3. Угоди про міжнародне співробітництво у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Види навчальної роботи на занятті:

1) *Опитування на практичному занятті.*

2) *Практичне завдання:*

Виконайте порівняльний аналіз підходів двох країн до вирішення проблем, пов'язаних з використанням прикордонних вод.

Перелік запитань для підготовки до заняття:

1) *Що таке прикордонні води? Які особливості їх правового статусу?*

2) *Які принципи міжнародного права регулюють використання прикордонних вод?*

3) *Як розподіляються права на використання прикордонних вод між державами?*

4) *Які обмеження на використання прикордонних вод встановлюються міжнародним правом?*

5) *Які екологічні проблеми пов'язані з використанням прикордонних вод?*

6) *Які основні міжнародні договори регулюють використання і охорону прикордонних вод?*

7) *Які принципи закладені в основу міжнародних договорів які регулюють використання і охорону прикордонних вод?*

8) *Які проблеми виникають при імплементації міжнародних договорів у національне законодавство?*

9) *Які форми міжнародного співробітництва у сфері водних ресурсів ви знаєте?*

10) *Які цілі міжнародного співробітництва у сфері водних ресурсів?*

11) *Які бар'єри можуть перешкодити ефективному міжнародному співробітництву у сфері водних ресурсів?*

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є невід'ємною частиною навчального процесу. Вона передбачає активне залучення студента до пізнавальної діяльності поза межами аудиторії.

Самостійна робота з дисципліни «Водне право» передбачена навчальним планом спеціальності 081 «Право» в обсязі 78 годин для денної форми навчання та 98 годин для заочної форми.

Самостійна робота студента передбачає опрацювання лекційного матеріалу, наукових джерел та нормативно-правових актів в позааудиторний час.

Самостійна робота сприяє розвитку таких важливих компетентностей, як:

Самоорганізація: здатність планувати свою роботу, розподіляти час та досягати поставлених цілей.

Аналітичне мислення: вміння аналізувати інформацію, виділяти головне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Творчість: здатність генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення.

Комунікативні навички: вміння ефективно презентувати результати своєї роботи.

Основними формами самостійної роботи студентів є:

Підготовка до занять: опрацювання лекцій, виконання завдань, пошук додаткової інформації.

Написання наукових робіт: тез, статей, рефератів, есе.

Проектна діяльність: розробка та реалізація власних проектів.

Робота з інформаційними ресурсами: пошук інформації в Інтернеті, бібліотеках.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, перевірки письмових відповідей, поточного модульного контролю знань, та підсумкового оцінювання успішності студентів.

4. Рекомендована література

Базова література

1. Краснова М. В., Краснова Ю. А. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини : підручник. Київ : НУБіП України, 2023. 278 с.
2. Процевський В. О., Шуміло О. М. Водне право України. Харків : Центр учбової літератури, 2019. 176 с.
3. Башняк Ганна та інші. Зелена книга: аналіз сфери спеціального водокористування та проведення робіт на землях водного фонду. Київ : Офіс ефективного регулювання, 2020. 206 с.

Допоміжна література

1. Діхтієвський В. П. Адміністративно-правове регулювання доступу до публічної інформації про стан використання природних ресурсів. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 152 с.
2. Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. Каракаша І. І. та Харитонові Т. Є. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с.
3. Судець О. М. Кримінальна відповідальність за порушення водного законодавства / Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08. Київ : Науково-дослідний інститут публічного права, 2021.
4. Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р., Стельмах В. Ю. Гідроекологічні аспекти водопостачання та водовідведення : навч. посібник. Київ : ДІА, 2023. 228 с.

5. Інформаційні ресурси

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.01.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 № 213/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
6. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 21.04.2011 № 3268-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
8. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 №2697-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>.
9. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 №2806-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
10. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від

05.04.2007

№ 877-V.

URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

11. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

12. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

13. Про аквакультуру : Закон України від 18.09.2012 № 5293-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5293-17#Text>.

14. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>.

15. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.

16. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

17. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

18. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

19. Про інформацію : Закон України від 2.10.1992 №2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

20. Порядок ведення державного водного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.1996 №413 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-96-%D0%BF#n12>

21. Порядок розроблення плану управління річковим басейном : Постанова Кабінету Міністрів України від

18.05.2017 №336 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/336-2017-%D0%BF#n8>

22. Про затвердження форми дозволу на спеціальне водокористування та форми нормативного розрахунку водокористування і водовідведення : Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 23.06.2017. № 234. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0887-17#n15>

23. Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.1998 №188/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 № 827 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-92-%D0%BF>

25. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> -

26. Сайт Всеукраїнської екологічної ліги. URL: <https://www.ecoleague.net/diialnist/spivpratsia/hromadski-orhanizatsii> -